

A Fővárosi Ítéltábla a Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek, a Kosik Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Kosik Barbara ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű, a II.rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. június 21. napján meghozott 64.P.20.926/2019/15. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és arra kötelezi az I. rendű alperest, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott módon az alábbi közleményt tegye közzé:

„Helyreigazítás:

A napján közzétett „**cikk címe**” című cikkben valótlanul állítottuk, hogy a **felperes neve** a tagjaival a befizetésekről nem tudott megfelelően elszámolni, szabálytalan volt a beszedett tagdíjakkal való elszámolás. A valóság ezzel szemben az, hogy a 2017. évi beszámoló alapján a tagdíj hozzájárulás felhasználása teljes egészében nyomon követhető.”

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

A II. rendű alperes perköltség- és a felperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzi, a II. rendű alperes által megtérítendő illeték összegét 18.000 (Tizennyolcezer) forintra leszállítja. A további 18.000 (Tizennyolcezer) forint kereseti illeték viselésére az állam köteles.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy térítsen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az államnak 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket, a fennmaradó 24.000 (Huszonnégyezer) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperes szerkesztésében megjelenő **napilap neve** című napilap ...-i szombati lapszámában, annak 16. oldalán cikk jelent meg „**cikk címe**” címmel, ami az alábbiakat tartalmazta: „Szabálytalanul számolt el a szakszervezet a tagdíjakkal. A könyvvizsgálói vélemény szerint nem volt megfelelő a baloldalhoz köthető (1.) **felperes neve** gazdálkodása 2017-ben - tudta meg lapunk. A ... nevével fémjelzett, a közszférában működő képviselet - annak ellenére, hogy március 14-re

országos sztrájkot szeretne előkészíteni - a tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni a befizetésekről (2.) a nyilvánosan hozzáférhető és a **napilap neve** birtokába jutott dokumentumok szerint. ... Habár a közszférában dolgozó munkavállalók helyzete miatt országos demonstrációt hirdetett, közben előszeretettel támadja a kormányzat intézkedéseit, saját tagjaival nem tudott korrektül elszámolni ... szakszervezete - derül ki a lapunk birtokába jutott és a nyilvánosan is hozzáférhető dokumentumokból. A **felperes neve (...)**, úgy tűnik, nem tartja ugyanakkor fontosnak a szabályos és hiteles gazdálkodást. ... A beszámolóinak része a független könyvvizsgálói jelentés is, amiből pedig az derül ki, hogy a könyvvizsgáló az ... 2017-es gazdálkodásáról korlátozott, vagyis nem megfelelő minősítést adott ki (3a.). Az indokolás szerint az ... alapszervezeteinek könyvviteli nyilvántartása nem épült be a szakszervezet éves beszámolójába. Tehát az ... 2017-es beszámolója a tagok számára félrevezető volt, illetve valótlan adatokat tartalmazott a szakszervezet gazdálkodásáról. Ennél is megdöbbentőbb, hogy a tagságtól beszedett tagdíjak egy része nem jelent meg a költségnemek között (3b.), vagyis gyakorlatilag szabálytalan volt a beszedett díjakkal való elszámolás (3c.)."

A napilap kiadói jogait a II. rendű alperes gyakorolja.

A felperes 2019. március 19-én I. rendű alperesnél helyreigazítást kért. Az I. rendű alperes a helyreigazítás iránti kérelemnek határidőn belül nem tett eleget.

A felperes 2019. április 18-án keresetet terjesztett elő. Ebben az I. rendű alperes kötelezését kérte a helyreigazítási kérelemben foglalt közlemény közzétételére, a II. rendű alperessel szemben költségigényt terjesztett elő.

1. Az I. rendű alperes valótlanul állította, hogy a **felperes neve** a baloldalhoz köthető. Ehhez képest a valós tény az, hogy a szakszervezet pártsemleges szervezet, amelyet az alapszabálya is rögzít és ezt a követelményt mindenkor, minden tekintetben érvényesíti.

2. Valótlanul állította, hogy a szakszervezet a tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni a befizetésekről. Ehhez képest a valós tény az, hogy az elnökség és az országos választmány részletes beszámolót tárgyalt és fogadott el 2017. évi gazdálkodásról, emellett a beszámolót a felügyelőbizottság is véleményezte. A felügyelőbizottság véleménye szerint az egyszerűsített éves beszámoló a számszerűsített adatsorokon túl részletes és informatív tájékoztatást nyújt a szakszervezet vagyoni és pénzügyi helyzetéről és bemutatja a 2017. évi költségvetés végrehajtását. A felügyelő bizottsági vélemény összefoglalása szerint a 2017. évi gazdálkodás eredményes, a pénzeszközök felhasználása takarékosan és célszerűen történt, emellett a könyvvizsgálói vélemény szerint az éves beszámoló megbízható és valós képet ad a szakszervezet 2017. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről.

3. Azt a valós tény, hogy a beszámolóhoz kapcsolódó könyvvizsgálói vélemény korlátozott volt, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a korlátozott vélemény alapja a szakszervezet szabálytalan gazdálkodása (3a.), a beszedett tagdíjak egy része nem is jelenik meg a beszámolóban (3b.), azok elköltésével nem tud elszámolni (3c.). Ehhez képest a valós tény az, hogy a szakszervezet Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a tagdíj 49%-a az alapszervezetek részére visszaosztásra került. A független könyvvizsgáló korlátozott véleményének alapja az, hogy az önálló bankszámlával rendelkező szervezetek könyvviteli nyilvántartása nem épül be a **felperes neve** éves központi egyszerűsített beszámolójába és az, hogy az alapszabály szerint az alapszervezetek részére visszaadott tagdíj elszámolása nem költségnemenként, hanem egy összegben, ráfordításként szerepel a beszámolóban.

Hivatkozott az Smtv. 12. §-ára, a Pp. 496. § (1) bekezdésére, a PK 12. számú állásfoglalásra. Érvelése szerint az I. rendű alperes tudatosan helytelenül értelmezte a könyvvizsgálói jelentést és

abból megalapozatlan következtetést vont le. **könyvvizsgáló neve** könyvvizsgáló tanúként tett vallomásával alátámasztotta, hogy a 2017-es évi beszámoló megbízható és valós képet ad a felperes 2017. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, a korlátozott vélemény alapjaként rögzítettekből nem következik, hogy a felperes gazdálkodása szabálytalan, az sem, hogy a befizetésekről nem tudott elszámolni. A korlátozott könyvvizsgálói vélemény alapja nem a szabálytalan gazdálkodás, hanem adminisztratív ok. A felperes pártoktól független, erre okirati bizonyítékot terjesztett elő. Az I. rendű alperes a közzétett valótlan állításokkal a felperes által meghirdetett demonstrációt akarta ellehetetleníteni.

Az I. és II. rendű alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását kérték. A sérelmezett kijelentésekkel összefüggésben az alábbi volt az álláspontjuk:

1. Annak állítása, hogy a felperes baloldalhoz köthető, vélemény, amely helyreigazítással nem orvosolható.

2. Annak állítása, hogy a felperes a tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni, okszerű újságírói következtetés. Idézték a 2018. február 28-ai könyvvizsgálói jelentés megállapításait. Nem azt állították, hogy nem számolt el, hanem azt, hogy nem tudott megfelelően elszámolni.

3. Annak közlése, hogy a korlátozott könyvvizsgálói vélemény alapja a szakszervezet szabálytalan gazdálkodása, okszerű, megalapozott következtetés volt. Részben szó szerint idézték a jelentést, ebből vonták le következtetéseiket, ami nem volt önkényes, abból alappal lehetett arra következtetni, hogy a gazdálkodás szabálytalan volt. Emellett nem azt állították, hogy nem számolt el, hanem azt, hogy szabálytalan volt az elszámolás.

További érvelésük szerint a felperes valóság közlésével kapcsolatos keresete nem kapcsolódik a helyreigazításhoz, tartalma a cikk tartalmán túlmutat. Előadták továbbá, hogy a felperes 2019. március 14-ére országos demonstrációt hirdetett meg, okkal került a gazdálkodása a vizsgálódás középpontjába. Céljuk az volt, hogy az olvasók elé tárják a könyvvizsgálói jelentés tartalmát.

Az elsőfokú bíróság arra kötelezte az ítéletében az I. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül az általa szerkesztett **napilap neve** című napilap egy szombati számában, annak 16. oldalán a sérelmezett cikkhez hasonló helyen, módon, betűméretben és terjedelemben tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás

A napján közzétett „**cikk címe**” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a **felperes neve** a tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni a befizetésekről. Ehhez képest a valóság az, hogy az országos választmány a 2017-es évi gazdálkodásról részletes, a felügyelőbizottság által is véleményezett beszámolót tárgyalt és fogadott el 96%-os aránnyal, nem szavazat nélkül, két tartózkodás mellett. Emellett a könyvvizsgálói vélemény szerint az éves beszámoló megbízható és valós képet ad a szakszervezet 2017. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről.

Azt a valós tény, hogy a beszámolóhoz kapcsolódó könyvvizsgálói vélemény korlátozott volt amiatt, hogy az önálló bankszámlával rendelkező alapszervezetek könyvviteli nyilvántartása nem épül be a szakszervezet 2017. évi egyszerűsített éves beszámolójába, illetve a tagdíj egy részének a felhasználása ráfordításként került elszámolásra és nem jelent meg a költségnemek között, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a szakszervezet gazdálkodása szabálytalan volt, hogy a beszédett díjak egy része meg sem jelenik a beszámolóban, azok elköltésével nem tud elszámolni.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 173.334 forint + áfa perköltséget. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az adóhatóság külön felhívása alapján 24.000 forint illetéket az állam javára. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az adóhatóság külön felhívása alapján 12.000 forint illetéket az állam javára.

A kereset elbírálásánál az Smtv. 1. § 6. pontját, 7. pontját, az Smtv. 12. § (1) bekezdését, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdését, Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 13. PK számú állásfoglalását, a Pp. 495. § (1) bekezdését, 496. § (3) bekezdését hívta fel.

1. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes alaptalanul sérelmezte azt, hogy a cikk a felperest a baloldaltól köthető szervezetként azonosította. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez olyan vélemény, ami helyreigazítás tárgyát nem képezheti. A cikkben megjelentek azok a nem vitatott körülmények, amelyek alapján ezt a véleményt a szerző megfogalmazta.

2. Valótlanul állította az I. rendű alperes, hogy a felperes tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni. Ez a közlés lényegében az olvasó számára úgy értelmezhető, hogy a szakszervezet tagjai nem fogadták el a beszámolót, a tagság akár jelentős, akár egy jelentékenyebb részében kételyek fogalmazódtak meg. A törvényes képviselő személyes meghallgatása alapján azonban megállapítható volt, hogy a választmány 2017. évi gazdálkodásáról részletes, a felügyelőbizottság által is véleményezett beszámolót tárgyalta és fogadott el 96%-os arányban.

3. Az I. rendű alperes a valóságot hamis színben tüntette fel, a beszámolóhoz kapcsolódó független könyvvizsgálói vélemény korlátozottságát hamisan interpretálta, tartalmát szabálytalansággal azonosította, úgy tüntette fel, mintha a befizetett tagdíjak egy része meg sem jelenne a beszámolóban és nem tud a szakszervezet azzal elszámolni. Ezzel szemben a tagdíjak összegzése megjelent a beszámolóban, az elköltés is nyomon követhető. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a könyvvizsgálói jelentés korlátozottságát az egész gazdálkodás szabálytalanságával és tagdíjakkal való helyes elszámolás képtelenségével azonosítani túlzott és megengedhetetlen leegyszerűsítés, ami a valóságot hamis színben tünteti fel. A független könyvvizsgáló a tanúvallomásával megerősítette, ez a fajta értelmezés nem következik a jelentésből.

Alaptalannak tartotta a kereseti kérelem azon részét, ami a felügyelőbizottság véleményének a közzétételére vonatkozott, továbbá a működési szabályzatnak a tagdíj visszaosztásra vonatkozó rendelkezésének az ismertetésére, mert a felperes erre okirati bizonyítást nem ajánlott fel. Ezen túl a felügyelőbizottság véleménye a cikk eredeti tartalmán túl is terjeszkedik.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte, a közlemény szövegének a meghatározása során a PK 15. számú állásfoglalásban foglalt felhatalmazással élt. A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (2) bekezdése szerint határozott. A felperes ügyvédi megbízási díját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, ennek az ítéletben részletes indokát adta. Ekként a felperest képviselő ügyvéd munkadíját 173.334 forintban állapította meg azzal, hogy a felperesi képviselő áfa fizetésére köteles.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben I. és II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Ebben azt indítványozták, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el. Az első- és másodfokú perköltség viselésére pedig a felperest kötelezze. A perköltség felszámítására a II. rendű alperes csatolta a költségjegyzéket. A felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdés a) és c) pontjában határozták meg.

Annak állítása, hogy a felperes a tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni a befizetésekről (2.), okszerű újságírói következtetés. Ez a mondatrész a cikk bevezető részében szerepel, magában a cikkben pedig ismertetésre, kifejtésre került a vélemény alapja. A felperes 2017. évi éves beszámolójához tartozó „...” Kft. 2018. február 28. napján kelt független könyvvizsgálói jelentése

korlátozott véleményt állított ki felperes éves beszámolójáról. Ezen könyvvizsgálói jelentés a korlátozott vélemény alapját szó szerint idézte, amelyet álláspontja szerint a cikkben is kellő pontossággal ismertetett.

Felhívta a 2007. évi C. törvény 4. § (1), (2) bekezdéseit, az üzleti évet lezáró éves beszámoló célját, feladatát, a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 3. § (1) bekezdés a) pontját. Az éves beszámoló nyilvános, bárki számára elérhető. Kívülálló személyek számára elsődleges forrás egy gazdálkodó szervezet pénzügyi, vagyoni helyzetéről, üzleti tevékenységéről. Alapvető érdek fűződik a beszámoló pontosságához, szabályszerűségéhez, ennek hiányában ugyanis nem tudja betölteni rendeltetését, nem adhat megbízható és valós képet a gazdálkodó szervezet pénzügyi, vagyoni helyzetéről, üzleti tevékenységéről. A felperes 2017. évi beszámolójához kapcsolódó könyvvizsgálói jelentés korlátozott véleményt fogalmazott meg, ez alkalmas arra, hogy a felperes pénzügyi, vagyoni helyzetéről, gazdálkodásáról kialakított képet befolyásolja. Az éves beszámoló csak abban az esetben tud megbízható és valós képet adni az érintett gazdálkodó szervezet pénzügyi, vagyoni helyzetéről, ha annak elkészítésére a számviteli előírásoknak megfelelően került sor. Nem helytálló az elsőfokú bíróság azon értékelése, ami nem helyez kellő hangsúlyt a beszámoló pontosságára. Az érintett újságcikk ugyanis kifejezetten és egyértelműen a felperes 2017. évi beszámolóját, illetve ahhoz kapcsolódó korlátozott véleményt megfogalmazó könyvvizsgálói jelentés és az azokból levont okszerű következtetést ismerteti. Fontosnak tartotta kiemelni, a cikk a korlátozott könyvvizsgálói vélemény indokát szöveghűen, szó szerint tárta az olvasók elé. A cikk egyértelműen, világosan fogalmaz. A könyvvizsgálat által feltárt pontatlanságokból, hiányosságokból pedig alappal lehet arra következtetni, hogy a felperes nem tud megfelelően elszámolni a tagjaival. Ezen következtetés, vélemény megalapozottsága nem kérdőjelezhető meg, az pedig, hogy ez a vélemény, következtetés esetleg téves, a PK 12. számú állásfoglalás értelmében nem ad alapot sajtó-helyreigazításra. A cikk ugyanis nem konkrét elszámolási problémát dolgozott fel, hanem csak és kizárólag a felperes 2017. évi beszámolójával, illetve ahhoz kapcsolódó korlátozott könyvvizsgálói jelentéssel foglalkozik, az azokból levont következtetéseket tárja az olvasók elé. A könyvvizsgálat által feltárt hiányosságok, anomáliák nem zárják ki annak lehetőségét, hogy egyébként a felperes egyéb módon alá tudja támasztani a gazdálkodását, el tud számolni a tagdíjakkal, csak hogy ez az elszámolás már nem olyan nyilvános, nem bárki számára elérhető, mint az éves beszámoló. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy a cikk a megfelelő elszámolás hiányát kifogásolta, és nem állította azt, hogy a felperes egyáltalán nem tudott elszámolni a tagjaival.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az I. rendű alperes a valóságot hamis színben tüntette fel, hiszen egy megalapozott, tényekből levont okszerű következtetésről van szó. Hangsúlyozta, hogy a könyvvizsgálat szerint az általuk jelzett hibák alkalmasak arra, hogy befolyásolják az éves beszámoló adatai alapján a felperes pénzügyi, vagyoni helyzetéről, gazdálkodásáról kialakult képet. A nem megfelelő, a számviteli szabályoktól eltérő könyvvezetés, beszámolóképzés tehát nem tekinthető egyszerű pontatlanságnak.

Álláspontja szerint téves volt az elsőfokú bíróság azon érvelése, miszerint az olvasó akként értelmezheti a cikket, hogy a szakszervezet tagjai nem fogadták el a beszámolót, a tagság jelentős, akár jelentékenyebb részében kételyek fogalmazódtak meg. A cikk híven, szinte szó szerint ismerteti a korlátozott könyvvizsgálói véleményt, így az elsőfokú ítélet által megfogalmazott tartalmat nem közvetítheti az olvasók felé. Az elsőfokú bíróság ezt az érvet kizárólag a felperes törvényes képviselőjének személyes meghallgatására alapította, ez azonban csupán a fél előadásaként értékelhető.

Hangsúlyozta, hogy a perbeli cikk politikai, társadalmi jellegű írás, közéleti eseményekről számol be, sajtó-helyreigazítás tárgya ezért a PK 12. számú állásfoglalás szerint nem lehet. A cikk megjelenésének időpontjában jelentős közéleti esemény volt várható, a közsférában dolgozó munkavállalók helyzete miatt meghirdetett országos demonstráció. Ez a megmozdulás azért is bír jelentőséggel, mert szorosan kapcsolódik a kormányzati tisztségviselőkre vonatkozó új szabályozáshoz. A cikk tájékoztatást ad az új szabályozásról is. Mivel a felperes ezen törvénymódosítás miatt országos demonstrációt hirdetett meg, okkal került elő a gazdálkodása. Mindebből következően elfogadható, hogy a cikk hangulatfestő, fokozottabb érzelmeket kiváltó kifejezéseket használt, ez a kifejezőmód azonban semmiképpen sem tulajdonítja a fenti jelentéstartalmat a kifogásolt közlésnek. Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kiszakította az adott közlést a szöveggörnyezetből, önmagában elszigetelten vizsgálta, nem pedig a cikk egészét, összekapcsolódó részeit együttesen. Az alperes álláspontja szerint, mivel a cikk kellő részletességgel ismerteti a felperes 2017. évi beszámolójához kapcsolódó könyvvizsgálói jelentésben megfogalmazott korlátozott vélemény indokát, abból okszerű következtetéseket von le, megalapozott véleményt formál, így az olvasók megtévesztésére nem alkalmas.

További fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság az alperesek által csatolt bizonyítékok értékelését mellőzte, ennek érdemi indokát a Pp. 346. § (5) bekezdése ellenére nem adta. Álláspontja szerint az alperesek közlései vélemények és következtetések, az elsőfokú bíróság viszont nem fejtette ki, hogy mi alapján jutott ezzel ellentétes következtetésre.

Abban a nem várt esetben, ha az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedne, hogy a sérelmezett közlések valótlan tényállítások és híresztelések, úgy kérte kiemelten figyelembe venni, hogy társadalmi, politikai tárgyú közlemények, a rendelkezésre álló adatok alapján éppen a tények valósága vagy valótlanúsága volt a vita tárgya. Megalapozatlannak tartotta az elsőfokú ítéletnek a valós tények közzétételére vonatkozó rendelkezését is, mert azok egyrészt nem kapcsolódnak szorosan a sérelmezett közleményhez, másrészt a valóságnak sem feleltek meg maradéktalanul.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Kérte, hogy a II. rendű alperest perkölségeiben marasztalja.

Az álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy az I. rendű alperes a könyvvizsgálói jelentés alapján nem okszerű újságírói következtetést fogalmazott meg, hanem olyan jellegű tényállítást, amely az olvasó számára úgy értelmezhető, mintha a szakszervezet tagjai nem fogadták volna el a beszámolót.

A bírói gyakorlat a tényállítást a véleménytől akként választja el, hogy a tényállítás valósága bizonyítás útján igazolható. Az elszámolás megtörténte, ennek ellenkezője bizonyítás útján igazolható, az erre vonatkozó újságírói közlés tényállítás. A könyvvizsgálói véleményből alperessel ellentétes következtetést vonhatunk le, a cikk nem pontosan idézi a könyvvizsgáló korlátozott véleménye alapját, abból éppen azt a részt hagyta ki, amelyből világossá válhatna egy olvasó számára, hogy a beszámolóval pontosan mi volt a probléma.

A cikk és a könyvvizsgálói vélemény összevetése alapján megállapítható, hogy a cikk nem tartalmazta, hogy a tagdíj egy része ráfordításként került feltüntetésre, csak azt rögzítette, hogy nem jelent meg a költségnemek között. A kellő gondosság tehát nem állt fenn. Emellett nem összefüggésben idézte a könyvvizsgáló véleményt I. rendű alperes, hanem azt részekre bontotta és közé magyarázatokat, következtetéseket fűzött. Ehhez erőteljes hangulatfokozó kifejezéseket használt. A pontatlanul beidézett könyvvizsgálói véleménnyel támasztották alá alperesek azt a

valótlan tényállítást, amely szerint a tagjaival nem tudott megfelelően elszámolni. Egy hiányos könyvvizsgálói véleményből tudatosan maradt ki az a rész, amely a tagdíj felhasználás helyét rögzíti a beszámolóban, ebből nem lehet okszerű újságírói következtetést levonni. A cikk szerzője ismerte a korlátozó vélemény alapját, ehhez képest éppen azt a részt ragadta ki a cikkben, ami pontosan megvilágítja, hogy a könyvvizsgáló milyen problémát talált a 2017-es beszámolóban. Álláspontja szerint az alperesek a beszámolóhoz kapcsolódó korlátozott könyvvizsgálói véleményre csak abban az esetben tudtak volna sikerrel hivatkozni, ha a könyvvizsgálói korlátozott vélemény alapját pontosan, szöveghűen idézik, abból nem hagynak el lényeges, teljes helyzetet megvilágító részeket. Az elsőfokú bíróság az eljárás során tanúként hallgatta meg a könyvvizsgálói véleményt készítő **könyvvizsgáló** nevet, aki megerősítette: szó sincs arról, hogy a tagdíjakkal a felperes nem számolt el, csupán téves könyvelést állapított meg, nem hiányt. Az I. rendű alperes által megírt cikk pedig azt sugallja, hogy a tagdíjak elszámolása kapcsán hiány keletkezett, a felperes a tagok felé a befizetett összegekkel nem tudott ténylegesen elszámolni. A könyvvizsgálói véleményt, ahhoz fűzött korlátozó megjegyzéseket nem lehet részleteiben, egyes részek kihagyásával vizsgálni, hanem annak egészét kell figyelembe venni. Amennyiben a korlátozó vélemény alapját részben idézzük, az torz képet ad a könyvvizsgáló által feltárt problémákról. A jelen per egy sajtó-helyreigazítási per, amelyben a felperes többek között az I. rendű alperesi cikk azon tényállításának valóságát vitatta, amely szerint a felperes nem tudott megfelelően elszámolni tagjaival a befizetésekről. Ezen tényállítás valóságának a bizonyítása az I. rendű alperest terhelte.

A korlátozott könyvvizsgálói véleményből nem következik az, hogy a tagdíjakkal való elszámolás nem volt megfelelő, a felperes nem számolt el a tagdíjakkal. Az átlagolvasó nem számviteli szakember, ha azt olvassa, hogy a tagságtól beszedett díjak egy része nem jelent meg a költségnemek között, akkor ez számára azt jelenti, hogy a tagdíjak nem szerepeltek a beszámolóban. I. rendű alperes megfogalmazása a valósághoz képest súlyosabb, más mulasztásként állítja be a beszámoló problematikáját. Az elsőfokú bíróság ítéletét részletesen indokolta, nem sértette meg a Pp. 346. § (5) bekezdését. Az alperesek kizárólag a könyvvizsgálói szakvéleményt csatolták az állításaik alátámasztására, nem volt olyan bizonyíték, amelyet az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott.

A közérdeklődésre számot tartó ügy a közszolgálati törvény módosítása, ami ellen a felperes valóban demonstrációt szervezett a közszolgálati dolgozók védelme érdekében. Az alperesek ezen demonstrációval összemosva támadták a felperesi gazdálkodást, amely gazdálkodás azonban sohasem képezte társadalmi vita tárgyát és maga a gazdálkodás ismertetése semmilyen módon nem minősül társadalomformáló hatásúnak, a szakszervezeti demonstráció semmilyen módon nem függhet össze a könyvvizsgálói jelentéssel, a társadalmi vita tárgya nem a felperes szabályszerű vagy szabálytalan gazdálkodása. Így az alperesek a PK 12. számú vélemény általuk idézett szakasza kapcsán nem hivatkozhatnak arra, hogy a sajtó-helyreigazítás nem kérhető a perbeli cikk kapcsán számon. Az alperesi állítással szemben rögzítette, hogy a helyreigazító közlemény tartalmáról az elsőfokú bíróság a PK 15. számú állásfoglalásnak megfelelően döntött. Ez akkor tölti be a rendeltetését, ha a való tényeket félre nem érthető módon juttatja kifejezésre. Ennek az elsőfokú bíróság által közölt szöveg megfelelt. Erre tekintettel kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, II. rendű alperest kötelezze másodfokú perköltség viselésére.

A fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta. A fellebbezés az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezését nem érintette, éppen ezért a másodfokú eljárás tárgyát kizárólag a

keresetnek helyt adó döntése képezte. Ebben a körben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az irányadó jogszabályokat maradéktalanul felhívta, a másodfokú eljárás során a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja alapján bizonyítás eredményeképpen a tényállás módosításának, kiegészítésének indoka nem volt. A megállapított tényekből azonban a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont alapján részben eltérő jogi következtetéseket vont le.

Az elsőfokú bíróságnak az irányadó PK 12. számú állásfoglalásra is figyelemmel a közléseket a valós tartalmuk alapján, a szöveg belső összefüggései és a kialakult közfelfogás, az átlagolvasó értelmezése alapján kellett megítélni. Arról kellett állást foglalnia, hogy a cikk sérelmezett részletei az írás egészére figyelemmel tekinthetőek-e olyan valótlan tényállításoknak, amelyek sértőek a felperesre nézve, vagy a közlések véleménynyilvánításnak minősülnek. Ezt követően pedig abban kellett állást foglalnia, hogy a tényállítások valósak-e, azokat az alperesek tudták-e bizonyítani, illetve ha a kifogásolt tartalom értékelést is magában foglaló tényállítás, annak van-e olyan ténybeli alapja, amely alapján a logika alapvető szabályainak sérelme nélkül az adott értékelést vagy következtetést is magában foglaló tényállítás megtehető. Figyelemmel kellett lenni továbbá arra, hogy a közügyre vonatkozó sajtómegjelenés kapcsán a Ptk. 2:44. § értelmében a közügyek szabad megvitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben korlátozhatja. Értékelni kellett a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban és a 3/2014. (IV.18.) AB határozatában foglaltakat, vagyis a közügyre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmét is.

Arra helytállóan hivatkoztak az alperesek a fellebbezésben, hogy a cikk tárgya közügyet érint, azonban nem a felperes által szervezett sztrájk miatt. A felperes szakszervezet, a 2012. évi I. törvény (Mt.) 270. § (1) bekezdése alapján elsődlegesen munkavállalói érdekképviselői célból létrejött szerv, a 2011. évi CLXXV. törvény (Csztv.) 2. § 6. pont alapján civil szervezet. A szakszervezet a Csztv. 4. § (1) bekezdése alapján különös formában működő egyesület, ami kizárólag gazdálkodási célra nem hozható létre, de céljai megvalósulása érdekében folytathat gazdasági tevékenységet. A közhasznú civil szervezetek beszámolójába, közhasznúsági mellékletébe a Csztv. 46. § (2) bekezdés értelmében bárki betekinthesz, és abból saját költségére másolatot készíthet. A felperes gazdálkodása, a tagdíjakkal való elszámolása, az éves beszámolóból levonható következtetések széles körben és szabadon vitatható közügynek tekinthetőek, és ekként a véleménynyilvánítás magasabb szintű alkotmányos védelme alatt állnak.

A sérelmezett cikk azt tárgyalja, hogy a felperes országos sztrájk előkészítésén munkálkodik, holott a tagdíjakkal szabálytalanul, illetve nem tudott megfelelően elszámolni, amelyet álláspontja szerint a beszámoló és az annak részét képező könyvvizsgálói jelentés támaszt alá. Annak állítása, hogy a felperes tagdíjakkal nem tudott megfelelően elszámolni (2.), szabálytalan volt a beszédett tagdíjakkal való elszámolás (3c.), értékelést is magában foglaló tényállítás. Ilyen ténybeli alappal rendelkező következtetés levonására azonban alperesek fellebbezési álláspontjával ellentétben nem alkalmas a független könyvvizsgálói jelentés (64.P.20.926/2019/6/A.) azon mondata, hogy a tagdíj egy részének felhasználása ráfordításként került elszámolásra, nem jelent meg a költségnemek között. **könyvvizsgáló neve** tanú a 64.P.20.926/2019/13. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt vallomása kétséget kizáróan alátámasztja, ez nem jelenti azt, hogy a tagdíjakkal való elszámolás nem áttekinthető, a beszámolóban a teljes tagdíj hozzájárulás összesítve szerepel, teljes egészében nyomon követhető az elszámolása, a hiba nem érinti az elszámolás hitelességét, ilyen következtetés levonására az I. rendű alperes által rendelkezésre bocsátott okiratok sem vezethettek.

A 13/2014. (IV.18.) AB határozat [41] bekezdése és a 7/2014. (III.7.) AB határozat [17], [35] bekezdései alapján az utóbb hamisnak bizonyult tényállások tekintetében a véleménynyilvánítás

védelmének alkotmányos határát az képezi, ha a sajtószerv tudta, hogy a közlés valótlan, illetve elmulasztotta a foglalkozása körében elvárható körületekintést. A tényállítások valóságtartalmán túl ezért az elsőfokú bíróságnak azt is vizsgálnia kellett, hogy a közérdekű közlések megvitatása során alperesek az állításait megfelelő objektivitással és kritikával kezelje, a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (3) bekezdés tiszteletben tartására törekedve a létező álláspontokat bemutassa, több forrásból kísérelje meg ellenőrizni az információkat, de legalább az érintettet nyilatkoztassa, a témával kapcsolatos nyilatkozatát figyelembe vegye. Kétségtelen, hogy I. rendű alperes a korlátozott könyvvizsgálói vélemény alapján szó szerint közölte, annak azonban az átlagos, könyvvizsgálói szakképesítéssel nem rendelkező olvasó számára abból ki nem olvasható, téves többlettartalmat tulajdonított, a felperes álláspontját ezzel összefüggésben nem mutatta be.

Alapos volt azonban a fellebbezés a felperes gazdálkodásának szabálytalansága (3a.) és a beszedett tagdíjak beszámolóban való megjelenésével összefüggően (3b.). A felperes szabálytalan vagy szabályos gazdálkodásával összefüggő állítás igazolására a perben bizonyítás nem folytatható le, ebből pedig nyilvánvalóan az következik, hogy a kijelentés vélemény, a gazdálkodás szabálytalanságára vonatkozó állítás a felperes ezzel összefüggő fokozottabb tűrési kötelezettségére tekintettel sajtó-helyreigazítással nem orvosolható. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. rendű alperes nem azt állította, hogy a beszedett tagdíjak egy része meg sem jelenik a beszámolóban, hanem a független könyvvizsgálói jelentést szöveghűen közölve akként fogalmazott, hogy a tagdíjak egy része nem jelent meg a költségnemek között. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság által az ítéletben meghatározott helyreigazítás szövege a cikk tartalmi mondanivalóján lényegesen túlmutat, a PK 15. számú állásfoglalásnak nem felel meg.

A fent kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, az alperesek valótlan tényállításának (a felperes a tagjaival a befizetésekről nem tudott elszámolni) helyreigazítása érdekében a helyreigazítás szövegét a PK 15. számú állásfoglalásnak megfelelően határozta meg, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az eljárás során a peres felek pernyertesség és pervesztesség aránya közötti különbség nem volt jelentős, ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdés alapján a II. rendű alperes perköltség fizetési kötelezettségét mellőzte, kereseti illetékfizetési kötelezettségét 18.000 forintra leszállította. A Pp. 383. § (6) bekezdés alapján az ítéltábla a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül döntött a le nem rótt illeték megfizetéséről. A felperes az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján illetékmentes, ekként a Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontja alapján illeték fizetésére nem kötelezhető, a le nem rótt 18.000 forint kereseti illeték megfizetésére az állam köteles.

A másodfokú eljárás során a perköltségről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdés alapján határozott. A le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a Pp. 102. § (1) bekezdés és a Pp. 499. § (1) bekezdés alapján döntött azzal, hogy a felperes illetékmentességére tekintettel eljárási illetékben nem marasztható.

Budapest, 2019. szeptember 24.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.

. Horváth Andrea s.k.

előadó bíró

bíró